

RAZRED ARHITEKATA
HRVATSKE KOMORE ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE
U
NJEMAČKOJ, IRSKOJ I VELIKOJ BRITANIJ

2006

SADRŽAJ

Uvod		3
<hr/>		
Neke definicije stalnog stručnog usavršavanja (SSU)		5
<hr/>		
O predavačima		8
<hr/>		
Stalno stručno usavršavanje u graditeljstvu - zakonodavni okvir	Lino Fučić	10
<hr/>		
CPD in the UK: Towards a Core Syllabus Stalno stručno usavršavanje (CPD) u Ujedinjenom Kraljevstvu: Ususret jezgrovitom nastavnom programu	Joni Tyler	14
<hr/>		
Life Long Learning And Specialization Cjeloživotno obrazovanje i specijalizacija	John Graby	22
<hr/>		
O stalnom stručnom usavršavanju u Njemačkoj - pokrajina Schleswig-Holstein	Klaus Alberts	37
<hr/>		
Otvorena diskusija		38
<hr/>		

U Hrvatskoj je obveza stalnog stručnog usavršavanja ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera, članova Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, uvedena prošle godine Pravilnikom o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove graditeljstva u Hrvatskoj, koji je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva donijelo 30. lipnja 2005. godine, a koji se počeo primjenjivati od 01. listopada 2005. godine.

Smisao stalnog stručnog usavršavanja (u daljnjem tekstu SSU) je održavanje i unaprjeđivanje kvalitete arhitektonske i inženjerske struke, međusobno informiranje i razmjene iskustava i znanja, te na kraju i stjecanje uvjeta za obnovu ovlaštenja arhitekata i inženjera.

U cilju poticanja i praćenja stručnog napredovanja članova Komore, Razred arhitekata HKAIG preuzeo je obvezu aktivnog sudjelovanja u procesu izrade i provođenja sustava stalnog stručnog usavršavanja na nekoliko načina. Izrađen je konkretan sustav aktivnosti koje bi bile priznate kao stalno stručno usavršavanje znanja. Te aktivnosti uključuju razna predavanja domaćih i stranih gostiju, stručne i znanstvene skupove, radionice, izložbe i slično. Također je pripremljen i sustav vrednovanja takve edukacije primjenom posebnog sustava bodovanja. Na kraju, upućen je i zahtjev nadležnom ministarstvu za dobivanje suglasnosti za provođenje programa stručnog usavršavanja.

Također moramo napomenuti da je Vijeće arhitekata Europe (Architects Council of Europe), kojeg je Razred arhitekata član, donijelo smjernice za proces stalnog stručnog usavršavanja te će se sve zemlje članice Europske unije morati njima prilagoditi najkasnije do 2010. godine. Budući da je Hrvatska na putu da postane članica Europske unije, i mi ćemo morati biti uključeni u taj proces. Iz tog, ali i drugih razloga, Razred arhitekata je u stalnim kontaktima s Vijećem arhitekata Europe, ali i raznim zemljama članicama Europske unije.

Budući da je izgradnja sustava stalnog stručnog usavršavanja zahtjevan i dugotrajan proces u koji su ovlašteni arhitekti i inženjeri tek zakoračili, Razred arhitekata smatrao je da je potrebno upoznati se s iskustvima arhitekata u zemljama Europe, imajući na umu da ćemo i mi uskoro postati dio te zajednice. Naime, slični sustavi cjeloživotnog obrazovanja postoje već dugi niz godina u nekim zemljama Europe i vrlo dobro su razrađeni.

Ova knjižica izrađena je kao svojevrsan pregled i produkt iskustava nekoliko europskih institucija koje provode sustav stalnog stručnog usavršavanja arhitekata. Naime, 20. siječnja 2006. godine Razred arhitekata HKAIG organizirao je stručni skup s temom stalnog stručnog usavršavanja arhitekata u Njemačkoj, Irskoj i Velikoj Britaniji. Skup je organiziran kako bismo lakše uvidjeli moguće prednosti i nedostatke, te bolje i efikasnije realizirali sustav stalnog stručnog usavršavanja znanja, a sve u korist poboljšanja kvalitete arhitektonske struke i izgrađenog okoliša.

Kao predavači na skupu pozvane su bile slijedeće osobe za koje smo smatrali da nam njihova iskustva mogu uvelike pomoći:

- **Joni Tyler**, voditeljica stalnog stručnog usavršavanja pri Kraljevskom institutu britanskih arhitekata (*Royal Institute of British Architects - RIBA*), Velika Britanija
- **dr. Klaus Alberts**, član Upravnog odbora Komore arhitekata i inženjera pokrajine Schleswig-Holstein (*Architekten und Ingenieurkammer Schleswig-Holstein*), Njemačka
- **John Graby**, direktor Kraljevskog instituta arhitekata Irske (*Royal Institute of the Architects of Ireland - RIAI*), Irska
- **Lino Fučić**, načelnik Sektora za graditeljstvo pri Upravi za stanovanje, komunalno gospodarstvo i graditeljstvo, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG).

Moderator skupa bio je Vinko Penezić, ovl. arh., zamjenik predsjednika Komore, i predsjednik Odbora za stalno stručno usavršavanje Razreda arhitekata.

Zašto smo pozvali baš te predavače? Zato jer sustav stalnog usavršavanja postoji u Velikoj Britaniji već devet godina, a provodi ga svjetski ugledni Kraljevski institut britanskih arhitekata, koji ima oko 32 000 članova. Irska je po svojim demografskim i geografskim svojstvima slična Hrvatskoj, a i ima gotovo jednak broj arhitekata kao Hrvatska.

U poglavlju o Irskoj malo više mjesta posvetili smo gospodarskim značajkama zemlje čiji je razvoj u proteklih desetak godina obilježen velikim i progresivnim usponom. Ti gospodarski pokazatelji manje-više su neposredno povezani s arhitekturom pa smo ih naveli kako bismo ih mogli usporediti s onima iz Hrvatske i doći do određenih zaključaka. Svi ti statistički podaci ukazuju nam kako zemlja slična Hrvatskoj može postati vrlo uspješna u različitim područjima.

Od samog osnivanja Hrvatske komore, dr. Klaus Alberts pomaže Razredu arhitekata u raznim pitanjima, a budući da je vrlo dobro upoznat s tematikom stručnog usavršavanja, ponovno smo ga pozvali. Također, svima je dobro poznata razvijenost njemačke arhitekture, što još više opravdava zainteresiranost Razreda arhitekata za sustavom stalnog stručnog usavršavanja u Njemačkoj.

Predstavnike Ministarstva pozvali smo kako bi nam objasnili zakonodavni okvir sustava stalnog stručnog usavršavanja.

Sadržaj ove knjižice temelji se na izlaganjima navedenih predavača održanih na skupu 20. siječnja 2006. godine. Također, u izradi ove knjižice koristili smo se slijedećim materijalima:

- Pravilnik o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove graditeljstva, (Narodne Novine, br. 82/05)
- Zakon o gradnji (Narodne novine, br. 175/03, 100/04)
- Guidelines on Continuing Professional Development for architects in Europe, Studeni 2004
- ACE Charter on CPD, studeni 2001
- RIBA Draft Core Curriculum for CPD
- www.riba.org (Royal Institute of British Architects)
- www.riai.ie (Royal Institute of the Architects of Ireland)
- www.ace-cae.org (Architects Council of Europe).

Neke definicije stalnog stručnog usavršavanja (SSU)

UIA (Međunarodna unija arhitekata)

SSU ne odnosi se na formalno obrazovanje koje vodi do naprednijeg stupnja, nego na doživotan proces učenja koji održava, pospješuje ili podiže razinu znanja ili vještine arhitekata, kako bi se osigurali njihovo znanje i sposobnosti nužni za udovoljavanje potrebama društva.

Vijeće arhitekata Europe (ACE)

SSU za arhitekate može se definirati kao strukturirana i organizirana djelatnost koju vrše arhitekti u kontekstu prigodnog programa i okvira. Ova djelatnost ima za cilj održavanje i unaprjeđivanje njihove profesionalne kulture, stručnosti i sposobnosti te ažuriranje njihovog znanja iz područja umjetnosti, znanost i tehnologije, u kojima postoji stalan razvoj, kao i iz područja estetskih, društvenih i pravnih pravila.

BIAT (Britanski institut arhitektonskih tehnologa)

SSU znači prepoznavanje, stjecanje i razvoj znanja i vještina koje su potrebne članu kako bi održao ili unaprijedio svoju profesionalnu stručnost. SSU je osoban pa je odgovornost na svakom pojedincu da razmotri i odluči o onome što se od njega zahtijeva.

CIBSE (Ovlaštena ustanova inženjera u građevinskim uslugama)

SSU je sinonim za sustavno održavanje, unaprjeđivanje i širenje znanja i vještina te za razvoj osobnih kvaliteta potrebnih za izvršavanje profesionalnih zadaća.

RICS (Kraljevska ustanova ovlaštenih geodeta)

SSU je sustavno ažuriranje i razvijanje vještina, znanja i stručnosti, koje se odvija tijekom čitavog radnog vijeka.

Vijeće inženjera (pokriva trideset i šest inženjerskih ustanova)

Svaki pojedini član trebao bi dokazati svoju predanost održavanju profesionalne stručnosti kroz samoupravljački profesionalni razvoj.

Ustanova građevinskih inženjera

Sustavno održavanje, unaprjeđivanje i širenje znanja i vještina te razvoj osobnih kvaliteta potrebnih za izvršavanje profesionalnih i tehničkih zadaća tijekom čitavog radnog vijeka.

Ustanova građevinskih konstruktora

Sustavno održavanje, unaprjeđivanje i širenje znanja i vještina te razvoj osobnih kvaliteta potrebnih za izvršavanje profesionalnih i tehničkih zadaća tijekom čitavog radnog vijeka stručnjaka. Stjecanje profesionalnih kvalifikacija nije kraj puta, nego samo jedna stuba u procesu doživotnog učenja. Građevinski inženjeri moraju se

mijenjati i razvijati kako bi očuvali svoju konkurentnost u industriji koja se neprestano širi.

Opće medicinsko vijeće (ekvivalent ARB-u)

SSU je neprekinut proces učenja koji dopunjuje formalno dodiplomsko i poslijediplomsko obrazovanje i usavršavanje. SSU zahtijeva od doktora da održe i unaprijede vlastite standarde u svim područjima svoje prakse. SSU bi također trebao potaknuti i poduprijeti određene promjene u praksi i razvoju karijere. Njegova je uloga pomoći doktorima da ostanu i dalje informirani, čak i kada se ne bave svojom praksom. Morate ažurirati razinu svoga znanja i vještina tijekom čitavog radnog vijeka. Posebno biste trebali redovito sudjelovati u obrazovnim aktivnostima, koje održavaju i dalje razvijaju vašu stručnost i izvršavanje djelatnosti.

Udruženje britanskih liječnika (ekvivalent RIBA-i)

SSU je proces doživotnog učenja kroz koji prolaze svi doktori od završetka medicinskog fakulteta do mirovine. Kraljevski medicinski fakulteti (Medical Royal Colleges) odgovorni su za izradu okvira SSU-a. Ovo uključuje postavljanje i nadziranje obrazovnih standarda, te olakšavanje i procjenu izvođenja djelatnosti. Odbor je načinio dokument koji pojašnjava da neprekinut stručan razvoj nije sredstvo za procjenu izvršavanja djelatnosti, nego sredstvo za razvoj učenja i osobnih kvaliteta koje omogućava doktorima napredak u karijeri. Odbor vjeruje da se SSU mora promatrati u širem okviru procjene, ocjenjivanja i ponovnog potvrđivanja doktora.

Kraljevski fakultet za pedijatriju i zdravlje djece (Royal College of Paediatrics and Child Health)

SSU je sustavni proces doživotnog učenja i profesionalnog razvoja. Njegov je cilj omogućiti pedijatrima da održe i unaprijede svoje znanje, vještine i stručnost za vršenje učinkovite kliničke prakse koja udovoljava potrebama djece.

Kraljevski fakultet liječnika (Royal College of Physicians)

SSU je obrazovno sredstvo pomoću kojeg se ažurira, razvija i unaprjeđuje način na koji liječnici primjenjuju svoje znanje, vještine i stavove koji se od njih zahtijevaju tijekom čitavog radnog vijeka. Cilj SSU-a je unaprijediti sve aspekte liječnikove djelatnosti u njegovom/njezinom radu. Zadovoljavajući ishod SSU-a je pružanje zdravstvene njege koja udovoljava standardima sigurnosti u liječničkoj praksi, dok se istovremeno traži da se usvoje standardi najviše kvalitete.

Kraljevski fakultet kirurga (Royal College of Surgeons)

SSU je neprekinut proces učenja koji zahtijeva od kirurga da održe temelje svoga znanja i djelatnosti tijekom čitavog radnog vijeka. S obzirom na rastući broj pravila u kirurgiji, Kraljevski fakultet kirurga u Engleskoj uvidio je da je SSU potreban svim kirurzima.

Ovlašten institut revizora financijskog poslovanja (Chartered Institute of Management Accountants)

Sustavno održavanje, unaprjeđivanje i neprekinut razvoj znanja, vještina i sposobnosti, često nazivano *stručnošću*, koje se očekuje od ovlaštenog revizora financijskog poslovanja.

Institut ovlaštenih revizora (Institute of Chartered Accountants)

Tehnička i profesionalna sredina ovlaštenih revizora, koja se neprestano mijenja, zahtijeva od članova da neprestano ažuriraju svoje znanje i vještine kako bi održali svoju profesionalnu stručnost. Ovo nije moguće postići samo radnim iskustvom, a učinkovit SSU jedan je od načina na koji članovi mogu osigurati održavanje, produblјivanje i proširivanje svoje profesionalne i tehničke stručnosti.

Društvo pravnih djelatnika (The Law Society)

Od 1985. Društvo pravnih djelatnika (The Law Society) načinilo je obveznu shemu SSU-a. Tijekom godina ona se razvila u sustav koji je vođen načelima jednostavnosti i prilagodljivosti. Pravnici se potiču da prihvate odgovornost za vlastiti razvoj, odabirom iz širokog spektra aktivnosti koje se mogu izvršavati kako bi se udovolјilo godišnjim zahtjevima SSU-a.

Kraljevski fakultet kirurga veterine (Royal College of Veterinary Surgeons)

Sustavno održavanje, unapređivanje i širenje znanja i vještina, te razvoj osobnih kvaliteta potrebnih za izvršavanje profesionalnih i tehničkih zadataka tijekom čitavog radnog vijeka članova. Kao članovi samoupravlјačke profesije, veterinarski kirurzi imaju profesionalnu obavezu održati svoju stručnost te bi trebali neprestano unapređivati standard koji pružaju svojim pacijentima i klijentima.

JONI TYLER

Joni Tyler je članica RIBA-e već devet godina, od čega je većinu vremena provela na čelu CPD-a (Continuing Professional Development - Stalno stručno usavršavanje). Kao takva, odgovorna je za praćenje CPD-a i razvoja njegovih 32 000 članova, opskrbljivanje CPD-a, razvojnu politiku i upravljanje financijskim prilivom RIBA CPD mreže pružatelja CPD-a.

Prije toga provela je šest godina u direktnom marketingu velike britanske dobrotvorne organizacije za djecu, gdje je kao dio tima, samo od direktnog marketinga pridonijela zaradi od 12 milijuna funti godišnje. Rođena Amerikanka, već 17 godina živi i radi u Londonu. Udana je za Britanca. Diplomirala je filozofiju na Sveučilištu Berkeley u Kaliforniji.

Nada se da će ove godine nastaviti s magisterijem iz urbanog planiranja i urbane regeneracije. Njezini posebni interesi u području SSU-a su mjerenje stručnosti i međunarodna suradnja.

JOHN GRABY

- diplomirao arhitekturu u Dublinu
- diplomirao Projekt Management na Trinity Collegeu u Dublinu 1984.
- radio u privatnoj praksi u Dublinu od 1970. do 1986.
- 1986. imenovan direktorom RIAI-a
- član Foruma za građevinsku industriju
- tajnik Irskog arhiva arhitekture
- urednik publikacija: Vodič kroz arhitekturu Dublina, Izgradnja na rubu Europe, 150 godina irske arhitekture, Phaidionov vodič kroz arhitekturu Dublina, Pregled irske arhitekture
- član Savjetodavnog građevinskog odbora *Zdravlje i Sigurnost* (HSA) & HSA Partnerstva sigurnosti u građevinarstvu.

KLAUS ALBERTS

Dr. Klaus Alberts bivši je ravnatelj Komore arhitekata i inženjera u pokrajini Schleswig-Holstein u Saveznoj Republici Njemačkoj. Trenutno je član Upravnog odbora Komore.

Kao stručnjak za pravna pitanja arhitekture, urbanizma i graditeljstva bio je savjetnik tijekom pisanja zakona i pokretanja Komore arhitekata i inženjera u Hrvatskoj i nekoliko zemalja istočne Europe.

Svojim znanjem i savjetima pomogao je hrvatskim arhitektima u ustrojavanju i razvijanju Razreda arhitekata i Komore. Godine 2004. održao je predavanje, u organizaciji Razreda arhitekata, s temom izdavanja građevinskih dozvola u pokrajini Schleswig-Holstein, u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Dr. Klaus Alberts prvi je počasni član Razreda arhitekata Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

- Potreba za stalnim obrazovanjem/usavršavanjem proizlazi iz potrebe za održavanjem konkurentnosti gospodarstva.
- Jednom postignuta visoka razina konkurentnosti predstavlja zatvoreni krug koji sam sebe obnavlja.
- Temelj konkurentnosti: primjena novih tehnologija i znanja.
- Prioritet: što brže širenje/transfer znanja iz razvojnih/znanstvenih središta u primjenu.

Jedan od osnovnih sadržaja znanstvenih i tehnoloških projekata u Europskoj uniji je obveza prenošenja stečenog znanja na stručnjake u pojedinim područjima, ali i na široku javnost.

Oni koji plaćaju porez i financiraju razvoj žele da se razvoj tehnologije i znanosti kreće u okviru njihovih potreba, ali i da se znanja što prije vrate njima samima.

Kako bi se ostvario ovakav cilj, porezni obveznik prisiljen je biti u koraku sa strukom (mora znati što naručuje).

Vremenski okvir stjecanja novih znanja više se ne računa u desetljećima, već dvogodišnjim ili trogodišnjim razdobljima.

To je vremenska cjelina u kojoj se generiraju novi podaci i znanja koji mogu utjecati na aktivnosti ili način provedbe nekih procesa.

Stručnjak danas mora biti trajno proaktivan u smislu stjecanja znanja u svom području jer time sebi osigurava mogućnost da:

- postavlja ispravne zahtjeve prema znanstvenoistraživačkoj zajednici
- zna primijeniti rezultate istraživanja
- svoje poslovanje uskladi sa zakonodavstvom koje se u Europskoj uniji trajno mijenja u skladu s opisanim modelom

Praćenje isključivo regulative bez trajnog usavršavanja dovodi u kratkom vremenu do nemogućnosti njene provedbe zbog gubitka shvaćanja njezinog smisla.

*Osobe koje u svojstvu odgovorne osobe obavljaju poslove projektiranja, kontrole projekata, nostrifikacije, građenja građevine, stručnog nadzora građenja, osobe koje obavljaju poslove održavanja građevina, osobe koje izdaju autorizirane podatke za potrebe projekata, osobe koje sudjeluju u provedbi radnji ocjenjivanja sukladnosti i izdavanja certifikata sukladnosti građevnih proizvoda te službene osobe koje vode postupke inspeksijskog nadzora, dužne su položiti **stručni ispit** za obavljanje poslova graditeljstva (u daljnjem tekstu: stručni ispit), te **upotpunjavati i usavršavati svoje znanje**.*

Stručnim ispitom provjerava se poznavanje važećih propisa iz područja koja uređuje ovaj Zakon i drugih propisa značajnih za primjenu ovoga Zakona.

*Program, uvjete i način polaganja stručnog ispita kao i upotpunjavanja i usavršavanja znanja osoba koje su položile ispit iz stavka 1. ovoga članka, te njegove provjere propisuje ministar **pravilnikom**. (članak 61. Zakona o gradnji)*

PRAVILNIK O STRUČNOM ISPITU TE UPOTPUNJAVANJU I USAVRŠAVANJU ZNANJA OSOBA KOJE OBAVLJAJU POSLOVE GRADITELJSTVA

Stručni ispit

Svrha je osigurati da pristupnik:

- shvati smisao zakonskog uređivanja graditeljstva
- zna koje odgovornosti preuzima
- nauči potrebu praćenja regulative i njezinih promjena,

odnosno da

STEKNE TEMELJ ZA ODGOVORNO ISPUNJAVANJE ZAHTJEVA JAVNOG INTERESA.

Stručni ispit:

- četiri *graditeljske* struke (geodetska - stručni ispit prema Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina)
- poslovi sudionika u gradnji
- poslovi ispitivanja i potvrđivanja sukladnosti u graditeljstvu
- poslovi prostornog i urbanističkog planiranja
- program, ispitna povjerenstva, tijekom ispita.

Stručno usavršavanje

Svrha je obveznike starije generacije:

- potaknuti da obnove i osvježe svoja znanja
- upoznati s novim tehnologijama i materijalima
- naučiti novom tehničkom zakonodavstvu koje se temelji na pristupu uređivanja tehničkih pitanja u Europskoj uniji

OSIGURATI NJIHOVU KONKURENTNOST

i ujedno, obvezom praćenja nove građevno-tehničke regulative, postići

OBNOVU ODGOVORNOG ISPUNJAVANJA ZAHTJEVA JAVNOG INTERESA.

Stručno usavršavanje

Svrha je obveznike mlađe generacije:

- naviknuti na obnavljanje i osvježavanje znanja
- trajno upoznavati s novim tehnologijama i materijalima
- potaknuti na proaktivan odnos prema usavršavanju

OSIGURATI NJIHOVU KONKURENTNOST

i ujedno, obvezom praćenja nove građevno tehničke regulative

OSIGURATI TRAJNOST ODGOVORNOG ISPUNJAVANJA ZAHTJEVA JAVNOG INTERESA.

Stručno usavršavanje:

- 100 bodova/5 godina, min 20 iz GT regulative
- slobodni odabir obveznika
- programi stručnog usavršavanja
- evidencija prikupljenih bodova
- službeni registar bodova.

Teme stručnog usavršavanja:

- iz bilo kojeg područja koje obveznik ocijeni da se uklapa u područje stručnog usavršavanja u graditeljstvu (može osporiti voditelj evidencije u slučaju kada postoji mogućnost korektivne procedure na relaciji obveznik - MZOPUG)
- teme iz GT regulative vezane su za program stručnog ispita (tj. ono što se ispituje na stručnom ispitu nalazi svoje mjesto u usavršavanju; rezultat je stalna aktualizacija poznavanja regulative)

Stručno usavršavanje:

- slobodni odabir obveznika (tablica vrednovanja).

Obveznik je:

- slobodan izabrati stručne skupove, radionice i okrugle stolove na kojima će sudjelovati (pasivno ili aktivno)
- slobodan izabrati drugi način prikupljanja bodova (rad na regulativi, rad u tehničkim odborima itd.)
- **ne mora** pohađati odobreni program
- može kombinirati bodove iz programa s drugim načinima prikupljanja bodova
- boduje se prema tablici vrednovanja.

Programi stručnog usavršavanja:

- organiziraju se isključivo od strane strukovnih udruga i visokoškolskih ustanova
- boduju se u skladu s tablicom vrednovanja
- osiguravaju obvezniku prikupljanje najmanje propisanog minimalnog broja bodova, bez mogućnosti osporavanja
- imaju jasna pravila, odnosno predvidivi su (vrijeme, mjesto održavanja).

Evidencija prikupljenih bodova:

- nositelji programa vode evidenciju prikupljenih bodova
- obveznik je slobodan izabrati nositelja evidencije
- vođenje evidencije je besplatno
- voditelj evidencije dužan je evidentirati sve bodove koje je obveznik dokumentirao (može osporiti bodove koji se ne uklapaju u područje stručnog usavršavanja u graditeljstvu u slučaju kada postoji mogućnost korektivne procedure na relaciji obveznik - MZOPUG)
- voditelj evidencije dostavlja podatke jednom godišnje u MZOPUG radi upisa u službeni registar.

MZOPUG:

- vodi službeni registar prikupljenih bodova na temelju prijave voditelja evidencije
- obavlja ažuriranje jednom godišnje
- rješava pitanja moguće osporenih bodova
- objavljuje podatke o prikupljenim bodovima na internetskim stranicama.

OČEKIVANJA:

Stručno usavršavanje organizira

**STRUKA
za
STRUKU,**

što osigurava kvalitetu programa.

MZOPUG kao davatelj suglasnosti je jamac:

- osiguranja održavanja **razine** kvalitete programa
- održavanja **odgovornosti** za ispunjavanje zahtjeva javnog interesa.

CPD u Kraljevskom institutu arhitekata Velike Britanije (RIBA)

CPD - stalno stručno usavršavanje (SSU) - razvijen je prije mnogo godina kako bi se osigurala najviša razina stručnosti, vještina i potpunosti u stručnjaka. Polaganje SSU-a štiti javnost, klijente i stručnjake od nesposobnosti i nemara. Njegova je prednost također u tome što koristi razvoju stručnjaka, njihovog poslovanja i zaposlenika.

Kraljevski institut arhitekata Velike Britanije aktivno je uključen u organizaciju SSU-a među profesijama već više od desetljeća. Prema našem iskustvu stečenom u ovome području, organizacije koje se bave, ali i one koje se ne bave izgradnjom također smatraju SSU načinom na koji mogu demonstrirati svoju stručnost.

Svi ovlašteni članovi RIBA-e obavezni su svake godine proći SSU. Samo se članovi u punoj mirovini izuzimaju od ove obaveze.

RIBA definira SSU kao sustavno održavanje profesionalnosti, vještina i stručnosti. Međutim, on se također tiče omogućavanja napretka u karijeri i poslovanju te osjećaja osobnog zadovoljstva.

Na najnižoj razini SSU može se promatrati kao zaštita potrošača. To je također način na koji članovi mogu držati korak s naglim promjenama u profesiji. Pravilno isplaniran i proveden SSU trebao bi pospješiti trenutni i budući razvoj (profesionalni, osobni i poslovni).

Svaki ovlašteni član RIBA-e dužan je svake godine učiniti slijedeće:

- stručno se usavršiti (SSU) u vrijednosti od 35 sati i 100 bodova, polovina kojih bi trebala biti strukturirana (tj. temeljiti se na tečajevima, a ne biti vođena vlastitim odlukama)
- pratiti aktivnosti putem RIBA-inog SSU zapisnika
- planirati i razmišljati o ishodima obučavanja i učenja putem RIBA-inih planova za profesionalan razvoj.

Na kraju svake godine RIBA će nadgledati proizvoljno odabran uzorak ovlaštenih članova SSU-a, tako što će zatražiti njihov SSU zapisnik koji bi trebao pružiti dokaz o poduzetom SSU-u. Prema zapisniku procjenjuje se je li član poduzeo SSU u protekloj godini.

Članovi koji odbiju udovoljiti zahtjevu za uvid u njihov SSU zapisnik mogu biti, nakon niza upozorenja, suspendirani iz RIBA-e sve dok ne pruže dokaze koji se od njih zahtijevaju. Treba istaknuti da je suspenzija posljednje sredstvo koje se primjenjuje samo kod onih članova koji nam odrješito odbiju pružiti dokaze. Pokušavamo

suradivati, savjetovati i pomagati nesklone ili zabrinute članove. Praćenjem podataka o tome udovoljavaju li članovi našim zahtjevima, možemo donijeti zaključke o njihovoj stručnosti. Također na taj način možemo uočiti probleme, te isplanirati i postaviti za cilj neke odredbe SSU-a.

Zahtijevanje od članova da prikupe dovoljan broj sati i bodova osigurava dvije stvari:

1. da članovi prikupe broj sati koji RIBA smatra minimalnim iznosom koji je nužan u osiguravanju stručnosti. Ovo odgovara onome što stručnjaci u obrazovanju nazivaju *ulaganjem*;
2. da također razmotre važnost postupaka koje su odabrali: važnost za njihove vlastite potrebe, za osnovne vještine i stručnost. Ovo razmatranje zauzvrat održava stručnost dodjeljivanjem vrijednosti svakom postupku tako što ga određuje prema ishodu učenja koje je samoodređeno (poznato kao *ishod* ili *rezultat*).

Članovi su trenutno ovlašteni razvijati svoj SSU program prema vlastitim sklonostima i potrebama. Međutim, mi želimo još više učvrstiti vrijednost SSU-a te pokazati da naši članovi održavaju svoju stručnost i ključne vještine. S tim će se ciljem, od 1. siječnja 2006., od njih zahtijevati da ispune 50% svojih godišnjih kvota iz jezgrovitog nastavnog programa koji je propisala RIBA i koji se temelji na nastavnom programu za stjecanje kvalifikacija. Ovaj će se nastavni program usporediti s osnovnim vještinama koje su potrebne arhitektu da bi bio kompetentan u svojoj struci. Unutar ovog pravila svake godine zahtijevati će se četiri sata SSU-a o zdravlju i sigurnosti.

RIBA-in *online* zapisnik uveo je promjenu tako što od ljudi zahtijeva da promisle i ukratko napišu nešto o onome što su naučili i kako im je to pomoglo u kompetentnom izvršavanju poslova. Također namjeravamo učinkovitije povezati zapisnik s njihovim planovima o profesionalnom razvoju.

RIBA nudi veliki broj metoda odredbi SSU-a za svoje članove i ostale stručnjake u području izgradnje. Ovo, naravno, RIBA-i donosi zaradu. Međutim, naši članovi nisu dužni koristiti RIBA CPD - slobodni su, i uvijek će to biti, koristit pristup SSU-u iz bilo kojeg izvora.

Svojim članovima RIBA nudi veliki broj usluga SSU-a.

Smjernice SSU-a:

- ispunjavanje obavezne godišnje kvote SSU-a, od čega se sastoji SSU itd.
- informacije za stručne prakse koje žele primijeniti programe SSU-a
- informacije dostupne na internetskim stranicama
- *online* praćenje i bilježenje SSU-a
- godišnje nadgledanje SSU-a članova
- odredbe SSU-a (vidi niže)

mjesečni SSU e-mailovi, za opće članstvo i za međunarodne članove. Ovo pokriva savjete o poslovanju, probleme u rukovođenju djelatnosti i događaje SSU-a u RIBA-i i drugdje.

SSU je usklađen s drugim zemljama i profesijama.

Pomoć i savjeti

Za naše članove radimo s RIBA-inim CPD Odborom, CDP Vijećem građevinske industrije i sa Skupinom za obučavanje.

SSU odredba u RIBA-i

Mreža pružatelja CPD usluga u RIBA-i

430 organizacija unutar mreže pružatelja usluga SSU-a u RIBA-i nudi arhitektima i ostalim stručnjacima iz područja izgradnje autentičan i visoko kvalitetan materijal SSU-a. Mreža pružatelja usluga nudi seminare, konferencije, knjige, vodiče, CD-ROM-ove, videozapise i posjete postrojenjima. Većina SSU-a unutar mreže dostavlja se u arhitektov ured besplatno, u vrijeme ručka.

SSU procjenjuje RIBA-u prema strogim pisanim uputama, a procjenu vrši jedan od naših timova procjenitelja, od kojih su svi članovi RIBA-e iz struke arhitekata.

Često iznova pregledavamo proces procjene kako bismo uveli promjene u smjernice za najbolji način obavljanja djelatnosti. Također redovito provodimo ispitivanja kvalitete kako bismo održali naše visoke standarde.

Smjernice za procjenu osiguravaju autentičnost materijala SSU-a, a ne promotivnu prodaju, zatim jamče da je SSU pravilno strukturiran i zanimljiv te da pokriva neka obavezna područja koja se odnose na proizvod (dostupnost, održivost, zdravlje i sigurnost, važna pravila i standardi u izgradnji, ukupni životni troškovi, dugoročno održavanje itd.) Materijal se ne odobrava sve dok se ne udovolji ovim kriterijima.

Pružatelji usluga unutar mreže obuhvaćaju proizvođače i dobavljače građevinskih proizvoda, sveučilišta i fakultete, tvrtke za obučavanje, pružatelje usluga, trgovinska udruženja te mnoge druge.

RIBA regije

Tijekom godine regionalni uredi RIBA-e nude redovite popodneve seminare temeljene na određenoj problematici. Ovi seminari, najčešće u trajanju od dva sata, a pod vodstvom stručnjaka u pojedinim granama industrije, usredotočeni su na trenutno važne teme: promjene u zakonima ili pravilnicima, ažuriranje podataka o zdravlju i sigurnosti, CDM-u, planiranje, pristanak susjeda za početak gradnje, ugovore i dogovore, probleme upravljanja, probleme rizika itd. Neke su se regije udružile kako bi ponudile članstvo u klubovima SSU-a, nudeći SSU dosljednih standarda i kvalitete u svakoj regiji.

Certifikati

RIBA se također udružuje s ostalim organizacijama kako bi ponudila atestirane dvodnevne ili dulje seminare o reviziji dostupnosti, upravljanju projektima, planiranju sigurnosti, upravljanju izgradnjom, planiranju sprečavanja kriminala i drugom. Oni su zasebni, odnosno odvojeni, sa svrhom da polaznici steknu posebne tehničke kvalifikacije u specijaliziranim područjima.

Program:

- Stalno stručno usavršavanje (SSU) u Kraljevskom institutu arhitekata Velike Britanije (RIBA)
- Zašto jezgrovit nastavni program?
- Kako će funkcionirati?
- Vremenski raspored
- Problemi i pogodnosti
- Izazovi
- Što će uslijediti za RIBA?

Čime se bavimo?

- politikom, odredbama i strategijama SSU-a
- davanjem savjeta članovima
- nadgledanjem stalnog stručnog usavršavanja
- radom unutar RIBA regija
- suradnjom s drugim strukama, vladom itd.
- upravljanjem i proširenjem mreže pružatelja usluga stalnog stručnog usavršavanja.

Što je svrha SSU-a?

- Pomaže vam održati, ažurirati, poboljšati i unaprijediti vašu stručnost u obavljanju profesionalnih djelatnosti.
- Pomaže vam *držati korak*.
- Pomaže vam u usvajanju novih vještina.
- Pomaže vam u vašem razvoju, unaprjeđivanju osoblja i poslovanja.
- Osigurava zaštitu potrošača od nestručnosti.

Ali prije svega...

osigurava stručnost u obavljanju profesionalnih djelatnosti.

Dosadašnja pravila SSU-a pri RIBA-i:

- obavezna od 1999.
- 35 sati i 100 bodova svake godine
- polovina treba biti strukturirana (formalna)
- predmeti ovise o slobodnoj odluci arhitekata
- bilježite svoj SSU, najbolje *online*
- planirajte svoj SSU planom o razvoju
- nadzor nad udovoljavanju pravilima.

Problemi nastaju:

- nenavodjenjem pojedinosti programa
- prenaplašavanjem ulaganja
- kada se SSU ne planira ili se ne odrede njegovi ciljevi

- kada SSU ne održava razinu stručnosti
- kada SSU ne pomaže članovima
- kada članovi ne uče
- kada ga članovi ne shvaćaju ozbiljno
- zbog svega gore navedenog SSU nije pomogao klijentima i javnosti.

Zato smo:

- željeli istražiti ideju o predmetima potrebnima kod SSU-a
- željeli iskoristiti ciljeve učenja kako bi se unaprijedilo ulaganje
- SSU učinili korisnijim
- željeli potaknuti učenje pojedinih predmeta.

Istovremeno:

- Odbor za registraciju arhitekata (ARB) bio je zabrinut za stručnost.
- Jesu li registrirani arhitekti kompetentni?
- Jesu li potrošači zaštićeni?
- Je li SSU obavio svoj posao?
- Odbor za registraciju arhitekata (ARB) nije poistovjećivao SSU s kompetentnošću.
- Odbor je glasao o zahtijevanju dokaza o kompetentnosti u obavljanju stručnih poslova.
- Na kraju smo se dogovorili oko zajedničkog mehanizma.
- RIBA će morati uvesti neke promjene.

Novo: jezgrovit nastavni program

- novo dodatno pravilo za SSU
- 50% godišnje kvote SSU-a jedne osobe
- dio procesa nadgledanja iz 2007.
- temeljen na kriteriju za pristupanje profesiji
- zdravlje i sigurnost obavezni za sve
- ostatak programa pokriva pet zajedničkih praktičnih područja
- objavljuje se slijedeći mjesec.

Jezgrovit nastavni program (vidi [nastavni plan.pdf](#)):

- zdravlje i sigurnost
- stručni kontekst
- upravljanje stručnim djelatnostima
- projekti upravljanja
- vještine u izgradnji
- razvoj osobnih vještina.

Kako je nastao?

- Na temelju 1., 2. i 3. dijela obrazovanja u području arhitekture u Ujedinjenom Kraljevstvu.

- Pretpostavljamo da je to ono što čini arhitekta arhitektom.
- Ponovno napisan i prilagođen arhitektu koji obavlja stručne djelatnosti.
- Prepoznaje tip i razinu nečije prakse.
- Ovo je samo polovina - druga polovina prepuštena je svakoj osobi pojedinačno.
- Dopušta osobne i stručne potrebe.

Kako se primjenjuje?

- Dio je zapisnika SSU-a.
- Postoje tri razine znanja.
- Nema izuzetaka iz općeg znanja.
- Opće znanje: čitati/znati kamo ići.
- Izuzeci iz ostalih razina.
- Ako radite nešto što zahtijeva viši stupanj znanja, trebate proći strukturirani SSU.
- Ishodi učenja i prijedlozi vezani su uz svaki predmet i podnaslov.
- Pokušaj da ga se učini relevantnim za članove iz UK-a i drugih zemalja.

Stručan kontekst:

- arhitektonsko planiranje
- održiva arhitektura
- planiranje dostupnosti
- kodeks ponašanja
- najbolji način izvođenja izgradnje.

Rukovođenje stručne djelatnosti:

- poslovna administracija
- Zakon o zapošljavanju
- marketing i prodaja
- QM sustavi
- upravljanje rizicima
- rukovođenje zaposlenicima
- oporezivanje, financije i PDV
- upravljanje vremenom i resursima.

Projekti rukovođenja:

- angažiranje arhitekta
- kratak razvoj
- ugovori o nabavi i izgradnji
- upravljanje troškovima izgradnje
- rukovođenje projekata
- upravljanje rizicima
- rezolucija o razilaženjima
- upravljanje objektima.

Vještine u izgradnji:

- tehničke inovacije
- popis specifikacija i odabiranje materijala
- uvjeti određeni statutom
- ukrštanje znanja različitih profesija.

Razvoj osobnih vještina:

- vještine u komunikaciji
- vještine služenja internetom
- odnos prema klijentima.

Primjer:

- vještine u izgradnji: uvjeti određeni statutom
- CDM ili neki drugi lokalni pravni propis
- zdravlje i sigurnost
- pravila o izgradnji
- zakon karakterističan za građevinsku industriju
- zakon o planiranju i smjernice
- pravni propisi o povijesnom okruženju/priložen pristanak na izgradnju ili ekvivalentan lokalni dokument
- kontrola razvoja
- intelektualno vlasništvo i autorska prava.

Cilj

Članstvo koje primjenom strukturiranog i planiranog stalnog stručnog usavršavanja održava i unaprjeđuje stručnost, vještine, znanje i integritet članova.

Što još treba učiniti?

- Koncept su već odobrili članovi RIBA-e.
- Dobiti završno dopuštenje od odbora RIBA-e i ARB-a.
- Pokrenuti moderniziranu RIBA-inu internetsku stranicu.
- Obavijestiti članove.
- Pomoći regijama RIBA-e i pružateljima usluga SSU-a kako bi se bolje uklopili.
- Stvoriti novi certifikacijski znak SSU-a.
- Članovi, regije i pružatelji usluga imaju godinu dana kako bi se pripremili.
- Analizirati upotrebe nakon godine dana.

Pogodnosti i nedostaci:

- Bolje isplaniran i izvršen SSU
- SSU od veće koristi za sve
- Kompetentni arhitekti

- Bolje isplanirane djelatnosti RIBA-e
- Hoće li to zakomplicirati svačiji život?
- Jesu li svi spremni?
- Mogu li se pribaviti sva sredstva kako bi se ispunio nastavni program?
- Hoće li to negativno utjecati na naše pružatelje?
- Usluga SSU-a
- Vrijeme će pokazati ...

RIBA odredba:

- RIBA-ina mreža pružatelja usluga SSU-a
- RIBA-ini regionalni seminari
- RIBA-ini klubovi SSU-a
- događaji u RIBA-inim podružnicama
- RIBA-ino *online* učenje
- RIBA-ine konferencije
- RIBA-ini certifikati
- *online* prijavljivanje vlastitog SSU
- mjesečni *e-mailovi* o SSU-u
- ostali događaji vezani uz profesiju.

Budućnost:

- primjena novog pravila
- proširena mreža pružatelja usluga
- tečajevi za stručnjake koji trenutno ne rade u svojoj struci
- bolji SSU za naše članove u drugim zemljama
- veća usmjerenost na zdravlje, sigurnost, poslovne vještine itd.
- bolji pristup *online* informacijama
- suradnja s ACE-om na europskoj razini SSU-a
- međunarodna isporuka i suradnja
- uvođenje zdravstvenog osiguranja preko poslodavca.

Irska

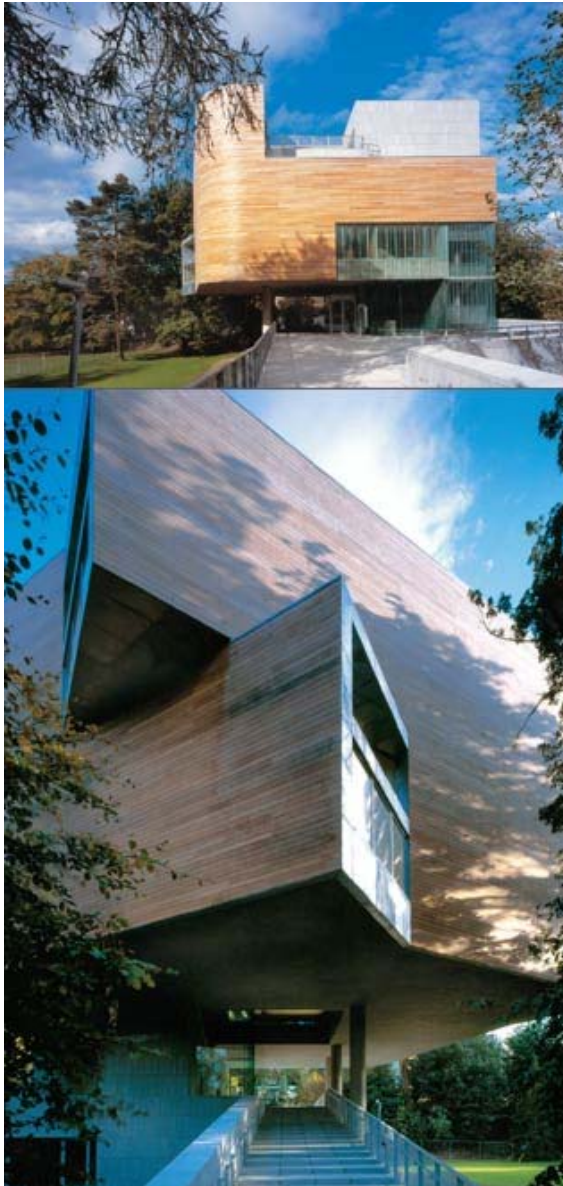
- Arhitektura
- Gospodarski kontekst
- Uloga arhitekta i Kraljevskog instituta arhitekata Irske (RIAI)

Prezentacija

- Karijerom vođeno stalno stručno usavršavanje (SSU)
- Testiranje stručnosti
- Službeno ovlaštenje za poslove očuvanja
- Upravljanje projektima u izgrađenim sredinama
- Urbano planiranje
- SHW
- Posao arhitekata

Arhitektura

Podatke o irskoj arhitekturi možete pronaći na internetskoj stranici RIAI ARCHITECTURE GALLERY <http://www.riai.ie/gallery.html>, na kojoj se nalaze mnogobrojne nagrade i nagrađeni radovi za ostvarenja u arhitekturi i dizajnu u Irskoj u razdoblju od 1932. godine do danas.

Gospodarski kontekst

Stanovništvo

1901.	1946.	1996.	2004.
3,2 mil.	2,9 mil.	3,6 mil.	4,04 mil.

Raspodjela po starosti (2002.)

0 - 14	21,0%
15 - 24	16,0%
25 - 44	30,0%
45 - 64	21,5%
65 +	11,5%

Značajke stanovništva:

- visok postotak mladih ljudi
- rast stanovništva starijeg od 65 godina (11,3% 2001. - 13,5% 2015.)
- od 2000. rast trećine stanovništva koje čini dobnu skupinu 25 - 34 godina

- 50,000 osoba iz 10 novih država Europske unije, svibanj - prosinac 2004.
- pad u veličini kućanstava (s 3,4 na 2,94 članova kućanstva od 1990.)
- povećanje broja kućanstava koja čini jedna osoba.

Promjene u stanovništvu

Smanjeni su upisi u obrazovne ustanove, ali:

- od 2000. povećao se broj upisanih u osnovne škole za 10,000
- pao je broj upisanih u srednje škole, koji bi trebao rasti od 2010.
- do 2020. mogao bi se povećati broj upisanih na sveučilišta i visoke škole za 100,000
- poraslo je izvanredno studiranje za 60% od 1996./97.

Gospodarstvo i gospodarske karakteristike

BDP 137 milijarde eura

▪ usluge	45%
▪ industrija	42%
▪ poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4%
▪ ostalo	9%

višak od međunarodne trgovine	18,1%
stopa inflacije	2,6%
prognoza rasta BDP-a za 2005.	4,9%

Gospodarski rast:

- rast raspoloživog dohotka
- niske kamatne stope
- rast broja stanovništva (neto doseljenje)
- pad broja nezaposlenih (1993. - 16%, 2004. - 4.4%, 2005. - 4.1%)
- snažno ulaganje u javni i privatni sektor
- općenito pozitivan učinak vladine politike na industriju izgradnje.

Politika vlade:

- nedavne inicijative vlade
- općenito pozitivan učinak na industriju izgradnje.

Plan državnog razvoja 2002. - 2006.

Predložena ulaganja od 51 milijarde eura iz javnih i privatnih te fondova Europske unije u:

- stanovanje

- zdravstvo
- obrazovanje
- energija i prirast
- obnova gradova i sela
- turizam
- prijevoz.

Državna prostorna strategija

Cilj:

- prevesti Državni plan razvoja u detaljniji okvir prostornog razvoja od 2000. do 2020.
- državni okvir *poveznica* i *vrlo prometnih središta*
- fokusiranje i kritična masa kako bi se privukla ulaganja u infrastrukturu i usluge u regijama.

Djelatnosti usmjerene na arhitekturu 2002. - 2005.

Politika vlade - tri ključna područja:

1. Promicanje svjesnosti o i razumijevanja arhitekture:
 - obrazovanje u osnovnim i srednjim školama te obrazovanje šire javnosti.
2. Upravljanje prema primjeru:
 - arhitektonska kvaliteta društveno financiranih građevina
 - arhitektonsko naslijeđe u javnom vlasništvu
 - inovacije u arhitekturi.
3. Jačanje arhitektonskog unosa u proces planiranja.

Stanovanje i urbanizacija:

- niska gustoća naseljenosti (52 st./km²)
- grad Dublin i okrug - 1,122 mil. stanovnika
- niska gustoća naseljenosti gradova
- 1994. 90% kućanstava u kućama u kojima živi samo jedna obitelj
- gustoća naseljenosti stambenih područja 15 - 25 stanovnika/ha (dva kata, tro- ili četverosobni stambeni prostori s vrtom)
- nerazvijen javni prijevoz, promet je veliki problem.

Kućevlasništvo:

- 1994. (81%) bilo je najviše u Europskoj uniji
- 2003. iznosilo 75,5%
- rast broja stanovnika

- porast broja stanovnika koji pripadaju dobnoj skupini od 25 - 34 godine (porastao 19% između 1996. i 2002.)
- useljavanje
- pad veličine kućanstava (s 3,14 u 1996. na 2,94 članova kućanstva u 2004.; 22% kućanstava čini samo jedna osoba)
- pomanjkanje uslužnih lokacija na urbanim područjima.

Izgradnja stambenih prostora:

- 70,000 stambenih jedinica izgrađeno u 2005.
- trostruko više nego u 1993.
- 62% ukupne izgradnje
- 90% stambenih prostora u privatnom sektoru
- 25% čine stanovi
- u 2000. 36% dovršenih kuća bile su kuće u kojima živi samo jedna obitelj, izgrađene na ruralnim područjima.
- neodržive u smislu usluga, prijevoza, kvalitete vode itd.

Industrija izgradnje

Vrijednost izgradnje u 2004.

28,2 milijarde EUR

= 23,8% BDP-a

= rast vrijednosti od 19% od 2003.

= rast obujma od 13% od 2003.

Zaposleni u izgradnji

Izravno zaposlenih u izgradnji - 204,000

+ 40% zaposlenih u nabavi materijala, iznajmljivanju postrojenja i profesionalnim uslužnim djelatnostima

= 285,600 ukupno zaposlenih na poslovima izgradnje

= 15% domaćih zaposlenika

stručnjaci	16,700
tehničari	7,000
ukupno	23,700

U 2004. povećala se zaposlenost u državi = 65,000 ljudi (30% imigranata)

povećanje od 40% u industriji izgradnje

Uloga arhitekture i Kraljevskog instituta arhitekata Irske

Struka arhitekata u Irskoj:

- 2500 - 3000 osoba u Irskoj pruža arhitektonske usluge
- ne zna se broj kvalificiranih stručnjaka
- između 1991. i 2001. broj kvalificiranih arhitekata porastao je za 52%.

Stručna prezentacija

Kraljevski institut arhitekata Irske (RIAI)

Osnovan 1839.

Predstavlja kvalificirane stručnjake u arhitekturi.

Članstvo obuhvaća sve kategorije arhitekata:

- neovisne arhitekate u privatnom sektoru
- zaposlenike u privatnom/javnom sektoru
- arhitekate koji se bave istraživanjem i akademskim radom.

Registracija će se uvesti 2006.

RIAI će biti tijelo nadležno za registraciju.

Direktiva nadležnog tijela arhitekata (85/385/EEZ)

Novi članovi RIAI-a između 2000. i 2004.

ukupno	476
zaposleni u Irskoj	446
zaposleni izvan Irske	29
kvalificiranih u Irskoj	229
kvalificiranih u Irskoj i UK-u	85
iz EU-a	54
iz zemalja koje nisu u EU-u	108

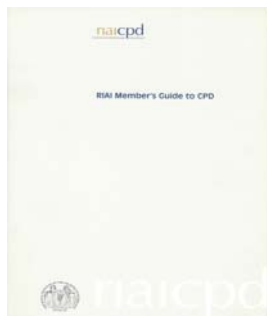
Iz zemalja koje nisu u EU-u: Bocvana, Argentina, Australija, Brazil, Bosna i Hercegovina, Kanada, Egipat, Indija, Irak, Libija, Novi Zeland, Nigerija, Sjeverna Amerika, Filipini, Rusija, Južna Afrika, Sirija, Tasmanija, Ukrajina, ali ne i Hrvatska

Stalno stručno usavršavanje (SSU)

Od članova RIAI-a zahtjeva se da isplaniraju stalno stručno usavršavanje, koje je vezano uz njihove obaveze kao stručnjaka.

Vodič za članove RIAI-a za SSU

Plaće u privatnom sektoru u eurima

partner	70,000 - 100,000
pridruženi partner	58,000 - 60,000
arhitekt (6 godina + ispit stručnosti)	45,000
arhitekt pomoćnik (5 godina)	40,000
nedavno diplomirani	28,000 - 30,000

Praksa

Privatna praksa:

- osoba ima privatnu praksu i član je Kraljevskog instituta arhitekata Irske
- ostale privatne arhitektonske prakse vode arhitekti kvalificirani prema EU Direktivi 85/384/EEC u Irskoj.

Javni sektor:

- središnja vlast - 7 ogranaka zapošljava arhitekate
- lokalne vlasti - 33 nadležna tijela, od kojih 15 zapošljava arhitekate.

Predložene odredbe

Vlada predlaže odredbe:

- registriranje kvalificiranih arhitekata
- osoba koja nije u registru ne može koristiti naziv *arhitekt*
- osoba koja nije u registru može nuditi arhitektonske usluge
- klijent može donijeti odluku ako raspolaže svim potrebnim informacijama.

U Zastupničkom domu do jeseni 2006.?

Udio arhitekata u planiranju izgradnje

Javni sektor

Rad uglavnom na stambenim, obrazovnim, zdravstvenim i poludržavnim ustanovama

Privatni sektor

Planiranje uglavnom industrijskih i trgovačkih zgrada

Privatni stambeni sektor:

90% stambenih zgrada

10% stambenih prostora u kojima živi njihovi vlasnici

25% stambenih prostora koji su na prodaju

Uloga arhitekta u projektu

Arhitekt je još uvijek glavni savjetnik tima koji se bavi planiranjem:

- ustanovljuje zahtjeve klijenta
- radi nacrt plana
- razvija plan
- traži odobrenja određena statutom
- detaljno planiranje i radni nacrti
- troškovi, odabiranje izvođača radova
- sastavljanje ugovora o izgradnji
- nadgledanje radova za vrijeme izgradnje
- potvrđivanje isplata izvođaču radova

Kontrola arhitekta nad procesom izgradnje

RIAI-ini standardizirani ugovori koriste se kod gotovo svih ugovora o izgradnji u Irskoj:

- povremena inspekcija područja tijekom izgradnje
- potvrda o dovršenju radova
- konačna potvrda o plaćanju
- mišljenje o poštivanju odredbi.

Vještinama vođeno učenje/akreditacija

- Postoji li razlika?
- Neprekinut profesionalan razvoj je zadaća svakog arhitekta koja je povezana s njihovom ulogom.
- Vještinama vođeno učenje povezano je uz prilike za napredovanjem u karijeri i razvoj.

Zašto akreditacija?

- EU i grupe potrošača žele dokaz o stručnosti. Primjerice, članstvo u Kraljevskom institutu arhitekata Irske nije samo pokazatelj članstva, nego predstavlja i diplomu iz poslijediplomskog studija.
- Pruža prilike arhitektima.
- Važna je kod procedura Službenog glasila europskih zajednica (OJEC)
- Može također pomoći širenju javnog/političkog viđenja arhitekture.

Stalno stručno usavršavanje i vještinama vođeno učenje u Irskoj

Neprestane promjene u odredbama od 1992.

- odredbe o izgradnji
- planiranje
- zaštićeni objekti/očuvanje
- energija
- sigurnost za vrijeme gradnje.

RIAI-in ispit stručnosti

Kako bi se ocijenila prikladnost za registrirano članstvo u RIAI-u.

Ispit mora ustanoviti:

- razumije li kandidat u potpunosti prirodu i odgovornosti stručne prakse
- posjeduje li dovoljno znanja o irskim zakonima i postupcima sklapanja ugovora
- ima li dovoljno praktičnog iskustva u svim fazama projekta izgradnje.

Kvalificiranost

Kandidat za polaganje RIAI-inog ispita stručnosti mora imati:

- priznatu potvrdu o kvalificiranosti na području arhitekture
- minimalno dvije godine odobrenog ili priznatog iskustva nakon stjecanja potvrde o kvalificiranosti
- najmanje godinu dana iskustva stečenog unutar EU-a.

Struktura ispita:

- serija predavanja
- pismeni ispit
- analiza pojedinog slučaja
- usmeni ispit.

Ispitni ciklus

1. ožujka	rok za prijavu
travanj	prijava za seriju predavanja RIAI-a / NUI-a
svibanj	sastanak na kojem se polaznike kratko upoznaje s ispitom
1. srpnja	krajnji rok za prijavu analize alternativnog pojedinog slučaja
rujan / prosinac	zajednička serija predavanja RIAI-a / NUI-a
1. studenog	završetak stjecanja odobrenog iskustva
30. studenog	podnošenje analize pojedinog slučaja

RIAI-in sustav arhitekata ovlaštenih za rad na očuvanju

Ne postoje državna ograničenja na rad arhitekta.

Međutim, za zaštićene objekte tijelo nadležno za planiranje izgradnje najčešće zahtjeva da član tima koji se bavi planiranjem bude arhitekt vješt u poslovima očuvanja građevina.

RIAI-in sustav arhitekata ovlaštenih za rad na očuvanju

I. stupanj

10 godina iskustva na očuvanju građevina + postdiplomska kvalifikacija ili značajna isprava kao dokaz rada na poslovima očuvanja

II. stupanj

5 godina iskustva na očuvanju građevina + postdiplomska kvalifikacija ili značajna isprava kao dokaz rada na poslovima očuvanja

III. stupanj

Uspješno završen RIAI-in Uvod u mjere očuvanja i položena vježba procjenjivanja (Conservation Induction Module and Assessment Exercise)

Upravljanje projektom u izgrađenim sredinama:

- u suradnji s Integriranim upravljanjem projektom [IPM]
- trodnevni program koji pokriva potrebe arhitekata i pruža sudionicima priliku da steknu uvid u svoju stručnost na ovome području, da otkriju sve nedostatke te porade na razvijanju prakse unutar svoje organizacije
- program služi kao temelj svima onima koji žele steći PMP®, međunarodno ovlaštenje u upravljanju projektima.

Ciljevi programa:

- razumjeti važnost upravljanja projektima kod ostvarivanja organizacijskih ciljeva
- razumjeti uvjete upravljanja projektima i ključne koncepte
- cijeniti kritičku individualnu i timsku stručnost kod uspješnog izvršavanja projekata
- biti opremljen nizom ujedinenih sredstava i tehnika, koji mogu poslužiti kao uporište u izvršavanju projekta.

Ciljani sudionici

Ovaj temeljni program posebno je napravljen za one koji su odgovorni kod upravljanja projektima izgradnje. Pruža priliku da se *uči od najboljih* te da se utvrde metode koje su najučinkovitije za one organizacije čiji su članovi sudionici programa.

Stil i sadržaj tečaja:

- program osposobljavanja sastoji se od četiri modela.
- Prvi model ispituje individualne i timske karakteristike potrebne kod učinkovitog upravljanja projektima.
- Drugi model pruža pregled začetaka modernog upravljanja projektima i njegovog značaja za organizacije.
- Posljednja dva modela predstavljaju osam područja znanja o upravljanju projektima koja su opisana u PMBOK®-ovom vodiču (izdavač Institut za upravljanje projektima, 2004.).

Pedagoški pristup:

- Za vrijeme ovog programa sudionik je izložen nizu vježbi samoprocjenjivanja, kao i debati o ključnim pitanjima koja se postavljaju.
- Sudioniku je dana mogućnost da poduzme najbolje mjere i bude svjedokom prilika koje pruža predstavljeno upravljanje.

Stalno stručno usavršavanje RIAI-e

Novi program za 2006. - *Posao arhitekture*

- Izvršitelj: Centar za poslovno obrazovanje Sveučilišta grada
Dublina (DCU)
- Začetak: Zahtjev RIAI-a za razvojem poslovnog programa posebno za arhitekte
(rujan 2005.)
- Razvoj: Uvodna rasprava i nacrt RIAI-a
- Razvoj programa na DCU-u
- Pregled i razrada s grupom stručnih arhitekata, vodećih u svojoj profesiji
- Konačno usavršavanje programa i izrada rasporeda na Sveučilištu
siječanj 2006. - trenutno)

Posao arhitekture

- Trajanje: 12 cjelodnevni predavanja u razmaku od 14 dana
- Mjesto održavanja: prostori poslovnog obrazovanja na Sveučilištu grada Dublina
- Početak: ožujak 2006.
- Predavači: akademici s DCU-a i vanjski stručnjaci u pojedinim područjima, primjerice
u pravnim propisima o zdravstvenoj zaštiti i sigurnosti

Teme:

- Strategija
- Pravno okruženje
- Marketing
- Kontrola novca (dva dana)
- Oporezivanje
- Upravljanje procesom poslovanja
- Organizacija i upravljanje ljudskim resursima
- Upravljanje financijama
- Fizički resursi
- Komunikacije
- Upravljanje informacijskom tehnologijom.

Urbano planiranje

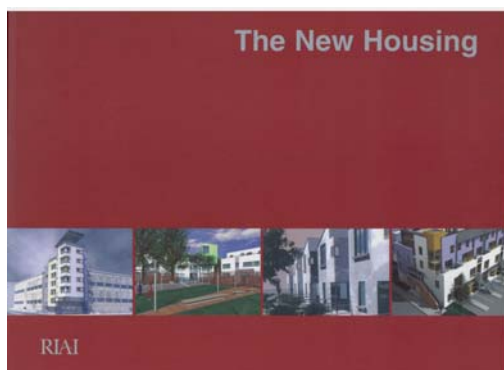
Problemi:

- urbanizirana Europa
- planiranje izgradnje, mjesto i kontekst
- pojava političkog/javnog interesa
- potreba za novim multidisciplinarnim vještinama.

Odgovor RIAI-a:

- daljnji tečajevi
- službeno ovlaštenje
- knjiga o novoj urbanizaciji.

Direktiva o privremenim radilištima:

- uloga planiranja u području sigurnosti kod izgradnje

- nadgledanje projekta u fazi planiranja
- nove odredbe donijeti će se u 2006.

- službeno ovlaštenje za nadgledanja projekta u fazi planiranja
- dvodnevni tečaj.

Ostale vještine i mogućnosti obučavanja:

Direktiva o energetske svojstvima

- procjena energetske statusa

Prijedlog zakona o pružanju usluga osobama s invaliditetom i potvrde o omogućavanju pristupa zgradama osobama s invaliditetom

- obučavanje u izgradnji pristupa zgradama za osobe s invaliditetom.

Komora arhitekata i inženjera Schleswig-Holstein jedina je komora u Njemačkoj u kojoj su udruženi i arhitekti i inženjeri, a ima ukupno 3000 članova. U Komoru se upisuju arhitekti svih smjerova, i urbanisti i interijeristi i krajobrazni arhitekti. U Komori je 25 zaposlenih.

Zadaci Komore su da čuva i osigurava kulturu izgradnje, da je promiče širokim masama putem medija i publikacija. Uvjet za registraciju članova je visokoškolski studij, praksa i stručni ispit. Komora također ugovara osiguranje za svoje članove, pomaže članovima koji samostalno obavljaju djelatnost i obrazuje ih kako da opstanu na tržištu.

Jedna od zadaća Komore je i cjeloživotno usavršavanje arhitekata i inženjera koje je u Njemačkoj dio aktivnosti Komore. Država je tu ovlast i obavezu prenijela na Komoru, a intervenira u njeno poslovanje samo u slučaju nekog spora. Uplitanje države svedeno je, dakle, na najmanju moguću mjeru, sukladno članku 12. Ustava koji propisuje slobodu vršenja odabranog poziva.

S obzirom da se ne smije zadirati u profesionalnu slobodu, postavlja se pitanje mora li CPD biti obavezan. I Komora i država smatraju da se arhitekti moraju stalno stručno usavršavati jer njihov rad mora biti profesionalan, siguran i bezopasan za društvo. Zakon također propisuje da je arhitektonska profesija podložna stalnom stručnom usavršavanju.

Prema procjeni Komore, 10-15% članova Komore sudjeluje u SSU-u. Međutim, neki arhitekti u tome ne sudjeluju, a vrlo su uspješni. Komora sama organizira i financira 80 - 90 predavanja godišnje. S obzirom da se Komora financira isključivo od članarina, a predavači su relativno skupi, članovi često moraju platiti kotizaciju od 50 do 100 eura. Budući da je njemačko gospodarstvo trenutno u recesiji, od članova se ne može tražiti da plate veći iznos. Komora sama prati aktualnosti u struci, sama bira teme i stručne suradnike te kontaktira druge komore.

Stalno stručno usavršavanje sastoji se od:

1. specijalnih seminara koji obrađuju razvoj zakona, pravne i stručne propise, a predavači su najčešće stručnjaci iz područja prava i arhitekture te državni referenti
2. uredska organizacija - vođenje ureda i ljudskih potencijala (*human resources*)
3. seminari na kojima sudjeluju suci (sudske presude su nenaklonjene arhitektima, ali i standardi brižnosti su sve viši).

Komora arhitekata i inženjera pokrajine Schleswig-Holstein pristupa programu stalnog stručnog usavršavanja relativno liberalno, odnosno za članove koji ne sudjeluju u sustavu stalnog stručnog usavršavanja nisu predviđene sankcije, već se razvija sustav nagrađivanja. Članovi koji se intenzivno usavršavaju dobivaju diplome, postaju konkurentniji, a time se povećava i zaštita potrošača. Sudski vještaci također su članovi komore, a njihova djelatnost ima dugu tradiciju. Oni ovjeravaju elaborate o zaštiti od požara i sl.

Nada Marđetko Škoro

Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu ima zadatak brinuti se o stručnom usavršavanju svojih članova, no propis o stručnom usavršavanju obuhvaća širi krug tzv. obveznika. U čl. 61. Zakona o gradnji navedene su sve struke koji su podložne sustavu stalnog stručnog usavršavanja (SSU), kao npr. inženjeri gradilišta koji nisu članovi Komore. Po članku 17. Zakona o gradnji tu su i oni koji daju autorizirane podatke koji služe za izradu projekta (npr. istraživanja geomehanike). Pojednostavljeno rečeno, Pravilnikom o SSU-u uključeni su svi koji kao odgovorne osobe obavljaju djelatnosti u gradnji. Ovaj pravilnik o SSU-u donesen je s ciljem da se osobama koje jesu odgovorne u obavljanju djelatnosti u gradnji, podigne i održi njihova konkurentnost na tržištu. Ukoliko postoje neke ideje i prijedloge, Ministarstvo je uvijek spremno na dijalog te i ovom prilikom pozivamo sve da nam se jave.

Vinko Penezić

Postoji, međutim, situacija koja u prethodnom govoru gđe. Marđetko Škoro nije spomenuta. Naime, to je pitanje posebnih ovlaštenja, odnosno ovlaštenja na ovlaštenje. Primjerice, da bi se mogli raditi projekti na spomenicima kulture, potrebno je ovlaštenje Ministarstva kulture. Teoretski, ako ste kao arhitekt prošli praksu i bili zaposleni u nekoj tvrtki ili kod arhitekta koji takvo ovlaštenje nema, pa ste otvorili svoj ured, u njemu nikad nećete moći raditi na spomenicima kulture. Država, ako je već uvela takve restrikcije, mora omogućiti mladim arhitektima dodatno obrazovanje, te da kroz sustav SSU-a ostvare mogućnost dobivanja posebnih licenci. Jer u današnjoj situaciji arhitekti bez posebne licence ne mogu raditi na spomenicima kulture, makar dobili svjetske nagrade i bili vrsni stručnjaci.

Kao što je rekao g. Graby, država je neke ovlasti prenijela na struku, ali onda zaobilazno uvodi dodatne mehanizme kontrole. Država i Ministarstvo trebali bi se odlučiti žele li dati povjerenje struci ili ne. Ovako proizlazi da daju povjerenje struci, a istovremeno traže posebne licence mimo Komore, što znači ovlaštenje na ovlaštenje.

Željko Koški

Iz predavanja se može izvući zaključak da sve tri navedene zemlje (Irska, Njemačka i Velika Britanija) imaju liberalniji pristup sustavu SSU-a nego što je to pristup koji je planiran u Hrvatskoj. Mislim da je prilično loše da se struka, odnosno Komora, otklonila uvođenju ovog Pravilnika o SSU-u od njegove provedbe. To je problem koji će se primjenom zakona još više potencirati. Ukoliko postoji bilo kakva mogućnost da Komora više participira u toj problematici, ja apeliram na to.

Nenad Sužnjević

Ako je država već toliko nepovjerljiva prema projektantima, bez obzira što oni nisu jedini podložni ovome Pravilniku o SSU-u, što će onda biti sa sudskim vještacima? Njihov status do danas još uvijek nije riješen. Sudski vještak može danas postati bilo tko i ne mora biti član Komore. Strukovni zadaci su nepoznanica među sudskim vještacima, a koliko se vidi, oni su potpuni izuzeti iz ovog sustava SSU-a. Za razliku od onog što je g. Alberts rekao, gdje su oni u Njemačkoj pod velikim povećalom.

Vladimir Petrović

U svim zemljama Europske unije, zajedno s Bugarskom, Rumunjskom, Turskom, a izuzev Hrvatske, bez obzira na povijesne okolnosti, postoje tri pojma u širokom području koje se kod nas naziva graditeljstvo: arhitektura, inženjerstvo i nešto što je na hrvatskom teško prevesti, a to je *building industry*. Pitao bi gđu. Marđetko Škoro zašto je Hrvatska jedina zemlja u kojoj se inzistira na jednoj struci graditeljstva, zanemarujući ove, u Europi, potpuno emancipirane profesije kao što su arhitektura, inženjerstvo i *building industry* kao tržišna gospodarska djelatnost.

Nada Marđetko - Škoro

Nažalost, ja Vam ne mogu odgovoriti na ovo pitanje.

Boris Morsan

Prvi problem o kojem bi trebalo razgovarati je službeni registar/evidencija obveznika SSU-a, kojeg bi trebalo ukinuti. Također, trebalo bi ukinuti odobravanje programa od strane Ministarstva jer program stručnog usavršavanja arhitekata mogu jedino odobriti arhitekti.

Zlatko Hanžek

Mi u Razredu arhitekata vrlo dobro razumijemo od samog početka našu ulogu u ovom sustavu SSU-a, bez obzira na ovaj propis koji je donesen. Mi smo čak to sustavno i provodili kroz posljednjih 5 - 6 godina. Ovaj propis nije odgovarajući za arhitekate u obliku u kojem je donesen. Ocijenili smo da borba protiv toga ne bi imala pravog efekta, nego smo se koncentrirali na to da mi sami sebi namijenimo ulogu koju mislimo da trebamo imati, a to je da je Razred arhitekata središnje mjesto po pitanju struke i stručnog usavršavanja. Sustave o kojima se raspravlja u Njemačkoj, gdje uz komoru postoje i razne druge institucije koje organiziraju SSU, smo uvrstili u našu shemu koju smo predložili nadležnom Ministarstvu da je prihvati.

Isto tako, voljeli bi smo da se ta naša uloga u SSU-u na neki način formalizira i da je to stvarno tako. Razred arhitekata trebao bi biti taj koji će reći da li je npr. neko predavanje koje organizira Oris stručno usavršavanje. Mislimo da u svemu tome postoji jedno traženje interpretacije od strane Ministarstva i da će trebati fleksibilnosti kod te primjene, kao što u Velikoj Britaniji postoji revizija tog procesa.

Posebno bi htio naglasiti da se ne smije zaboraviti da je SSU vrlo skup proces za naše članove. Komora iz sredstava prikupljenih od članarina ne može financirati kompletno provođenje sustava SSU-a. Stoga, neophodno je financiranje SSU-a od strane članova Komore. Na Građevinskom fakultetu još od prošle godine postoji cijeli niz od otprilike 40-tak predavanja, a koja traju po 4 - 5 dana i čija je cijena od 1000 do 1500 kn. S jednim takvim tjednom edukacije, član bi prikupio oko 6 - 8 bodova, što znači da bismo godišnje trebali imati 4 ili 5 takvih ciklusa kako bismo popunili predviđenu kvotu od 20 bodova godišnje.

Dakle, čeka nas jedan mukotrpan rad da bi zajednički došli do cilja koji ne smije biti sam sebi svrha, nego mora biti nešto od čega će članovi Komore imati koristi.

Joni Tyler

Kao što sam rekla u svom izlaganju, čeka vas težak posao i nadam se da nećete izabrati tako složen put kakav smo imali mi u RIBA-i. Budući da arhitekti ne zarađuju

toliko koliko se u javnosti doživljava, nadam se da će si vaši članovi moći priuštiti proces SSU-a.

Mi u Velikoj Britaniji nemamo toliko utjecaj vlade i njezine administracije na RIBA-u. Preporučila bi Ministarstvu da što više surađuje s Komorom i Razredom arhitekata i da pomogne arhitektima te da postupno i pažljivo povećavaju kompleksnost sustava stalnog stručnog usavršavanja. Bilo bi dobro naći komercijalne pružatelje usluga kako bi Vam financijski pomogli u provođenju SSU-a.

Ukoliko Vam je potrebna bilo kakva pomoć, možete se slobodno obratiti nam u RIBA-i.

John Graby

Moram priznati da sam se danas iznenadio slušajući ova izlaganja. Naime, kod nas u Irskoj ideja da država sama uspostavlja stručne ispite smatrala bi se bizarnom. Kod nas bi to odradilo sveučilište ili neko posebno tijelo. Prošlo je vrijeme kada je, primjerice, središnje planiranje bilo važan dio političkog procesa. Država se u slučaju stručnog usavršavanja može interesirati, pitati, davati savjete. Koliko se sjećam, država nikada nije postavljala standarde u tom pitanju. Veliko je pitanje u Europskoj uniji gdje naći balans između regulative i *deregulative*.

Preporučio bi da se u slučaju stručnog usavršavanja slijedi Europska unija, koja je puno truda uložila u pronalazak najboljeg rješenja za SSU. S druge strane, postoje razlike u primjeni SSU-a od jedne zemlje do druge, te uza sav trud nije moguće pronaći jedinstven odgovor o savršenom sustavu stručnog usavršavanja. SSU je vrlo kompleksno i teško područje. Mislim da bi za arhitekta SSU trebao biti izazov, da arhitekt kaže da je stručan i kompetentan za posao.

Nadalje, u SSU-u mora se stalno provjeravati program i *output* istog, te evidencija, što je vrlo skupo i zahtijeva mnogo truda i vremena. Stoga smo mi u RIAI-i morali zaposliti još jednu osobu koja se samo time bavi. Čak i uz to, to je još uvijek dosta težak posao. Za malu komoru je to pogotovo teško. Mislim da se u Irskoj cijeli proces SSU polako i pažljivo provodi. Također, smatram da sankcije nisu poželjne kako bi se išlo naprijed. Ne želim davati lekcije državi, ali mislim da ona mora biti jako pažljiva jer bi mogla naići na raznolike probleme.

Vinko Penezić

Došli smo do kraja ovoga skupa. Mislim da smo dosta toga naučili i da je bilo vrlo korisno za sve nas. Složio bi se s g. Grabyem da bi trebali ići vrlo pažljivo i sporo u primjeni SSU, bez nekakvih sankcija. Hrvatski su se arhitekti i prije stalno stručno usavršavali, samo se to nije tako zvalo i nije bilo pod presijom obaveze. Arhitekti su se uvijek educirali, pratili zakone, nove tehnologije i materijale, jer je to preduvjet našeg opstanka na tržištu i na to smo upućeni kao profesija.

Pred Razredom arhitekata stoji vrlo važan zadatak - naviknuti svoje članove na potrebu i obavezu stalnog stručnog usavršavanja, da o SSU-u osobno vode brigu, da ga provode sustavno i savjesno, birajući programe koji im najbolje odgovaraju, jer je SSU prvenstveno upućen na pojedinca. Svaki član Razreda arhitekata mora izabrati vlastiti put usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja.

Ovom prilikom zamolio bih gđu. Marđetko Škoro, kao predstavnicu Ministarstva, da prenese Ministarstvu spremnost Razred arhitekata za preuzimanje svog dijela odgovornosti i našu spremnost na suradnju u izradi propisa. Očekujemo da u budućnosti budemo na vrijeme informirani i konzultirani o novim propisima. Sada se

govori o izradi novog Zakona o inženjerima - valjda bi se trebao zvati Zakon o arhitektima i inženjerima, ako već mora biti jedan zakon za obje struke. Nadamo se da nećemo biti dovedeni u istu situaciju kao s Pravilnikom o stalnom stručnom usavršavanju, za koji smo saznali tek kada je bio donesen.

Helena Knifić Schaps

Ja bi za kraj rezimirala današnji rad u 4 točke. Mislim da smo iz svih ovih predavanja, a i razgovora, mogli zaključiti:

1. da je za SSU neophodno slobodno organiziranje
2. da je decentralizacija države na struku, strukovne institucije i organizacije neophodna u procesu SSU
3. da jedino ovlasti za licenciranje programa SSU-a za arhitekte trebaju imati strukovne institucije i organizacije
4. da program SSU-a treba prije svega biti poticajan, a ne restriktivan, što je dobra strana ovog Pravilnika u kojem sankcije nisu predviđene.

RAZRED ARHITEKATA

HRVATSKE KOMORE ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE U Njemačkoj, Irskoj i Velikoj Britaniji

NAKLADNIK

RAZRED ARHITEKATA, Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Trg bana Josipa Jelačića 4

10000 Zagreb

Tel.: ++385 (0)1 4810 370

Fax: ++381 (0)1 4852 715

arhitekti@hkaig.hr

www.arhitekti-hkaig.com

ZA NAKLADNIKA

HELENA Knifić Schaps, ovl. arh.

GLAVNI UREDNIK

Vinko PENEZIĆ, ovl. arh.

UREDNIŠTVO

Luka Ivanković, Gabrijele Kosović, prof.

LEKTOR

Vlatka Videmšek Tuđina

DIZAJN I PRIJELOM

Luka Ivanković

Copyright © Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu, RAZRED ARHITEKATA, 2006

Ni jedan dio ove publikacije ne smije se objaviti bez posebnog odobrenja nakladnika.

KORIŠTENJE MATERIJALA iz ove publikacije dozvoljeno je jedino uz navođenje izvora.

RAZRED ARHITEKATA
HRVATSKE KOMORE ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

2006
